

Ländet, da er der jo noget berettiget i Kravet om Forholdstalsvalg, men jeg mener, at denne Betragtning praktisk taget ikke er rigtig, og jeg skal prøve at vise hvorfor. Erfaringen har netop vist, at Folketinget, som er valgt ved direkte Valg, er det Ting, der nærmest repræsenterer Folkets Røst, det Ting, som mest umiddelbart og intimt er knyttet til og er i Forstaaelse med Befolkningens Ønsker og Krav, og dette Forhold, tror jeg, det var godt, om vi kunde bevare. Det er derfor ogsaa berettiget, naar man fra forskellige Sider har rejst Krav om, at der tages betydeligt Hensyn til Befolkningstætheden, saa at Valgkredsene ikke kommer til at strække sig over et alt for stort Landomraade, hvorved det gøres vanskeligt for de stedlige Repræsentanter at have det fornødne lokale Kendskab til deres Valgkreds. Man vil saa maaske sige, at efter det foreliggende Lovforslag ophæves Enmandskredsene jo ikke, de bibeholdes. Det er rigtigt. Enkeltmandskredsene bibeholdes, endog i lidt forøget Antal, men de Suppleringsmandater, der kommer, mener jeg er overflødige, og de er ikke alene overflødige, de vil endog virke forvirrende, og Folk vil ikke tage synderligt Hensyn til dem.

Dernæst skal jeg peges paa nogle af de Svagheder, som klæber ved Valgmetoden efter Forholdstal. For det første tør jeg sige, at der neppe hverken her i Tinget eller udenfor Tinget er ret mange, der er glade over en saa stor Forøgelse af Folketingsmandaterne, som dette Lovforslag indeholder, og som er nødvendig, naar Forholdstalsvalgmaaden overhovedet, som man vil hævde, skal virke som en Retfærdighedshandling overfor dem, der ved Valgene faar for faa Mandater. At vi straks gaar til 140 Mandater, 120 faste Mandater for Enkeltmandskredse og 20 Suppleringsmandater, er noget, som jeg er klar over vil møde megen Uvillie i Befolkningen, og som jeg sagde før, at jeg heller ikke tror, ret mange her i Tinget ønsker. Men dernæst er der for mig ingen Tvivl om, at de 140 Mandater, som nu foreslaas, ikke forslaar. Det vil neppe vare ret længe — ja, jeg kunde tænke mig, at det vil ske allerede efter det første Valg —, før man i Retfærdighedens Navn vil kræve en yderligere Udvikling af Mandattallet. Jeg er overbevist om, at naar man er gaaet ind paa at tage 20 Suppleringsmandater for at udjævne den Urétfærdighed, der er sket ved Valgene i Enkeltmandskredsene, og det viser sig, at de 20 Mandater ikke blot ikke slaar til, men maaske ikke en Gang

udgør Halvdelen af det, som er nødvendigt for at opnaa, hvad man vil kalde fuld Retfærdighed — det afhænger for en stor Del af, paa hvilken Maade man anlægger sin Betragtning —, vil man meget hurtigt kræve en yderligere Udvidelse af Folketingsmandaternes Antal, og man vil kræve det udvidet saa længe, til man kommer op til et Tal, som vistnok ingen i dette Øjeblik tænker sig Muligheden af at gaa med til. Jeg skal sige Dem en Ting, hvorfor jeg ogsaa mener, at Kravene vil komme stærkt frem. Man maa nemlig være klar over, at saa snart man indfører Forholdstalsvalgmaaden, har vi ikke alene de Partidelinger, vi har nu, men der vil ret snart komme langt flere Partiafskygninger, end der er i dette Øjeblik. Jeg tænker mig, at der meget hurtigt vil rejse sig et Henry George-Parti, jeg tænker mig, at der ret hurtigt vil rejse sig et Afholdsparti, der vil rimeligvis ogsaa rejse sig et Indre Missions-Parti. Saaledes vil der komme flere Partier, som efter den nuværende Valgmaade ikke har Stemmer nok i en Kreds til at faa en Mand valgt, men som, naar de samler deres Stemmer sammen, vil mene at have Krav paa at faa en Repræsentation, og derfor tror jeg, at dette Krav om en Udvidelse af Mandattallet hurtigt vil komme frem. Jeg ved, at der vil møde mig den Indvending, at Lovforslaget kræver, at for at faa Del i Suppleringsmandaterne skal man have faaet mindst een Mand valgt i Enkeltmandskredsene. Et Parti, som ikke har faaet mindst een Mand valgt, kan ikke blive delagtigt i Suppleringsmandaterne. Men jeg skal senere, nemlig ved Omtalen af de Paragraffer, som jeg mener, der burde ændres ved, komme til at røre ved dette Spørgsmaal og vise, hvordan jeg mener, det kan lade sig gøre.

Naar jeg og mit Parti nu alligevel har erklæret os villige til at gaa med til at gennemføre et Lovforslag som det foreliggende, sker det af forskellige Grunde. Da Grundlovsforslaget forelagdes af Venstres Regering, udtalte daværende Konseilspræsident Klaus Berntsen, at Forslaget stilledes som et Forhandlingsgrundlag, at den lige og almindelige Valgret fastholdtes som Grundlag for Valgene til begge Ting; alt det andet kunde der forhandles om, derunder ogsaa Forholdstalsvalgmaadens Anvendelse ved Folketingsvalgene. Naar Venstres Regeringschef paa Partiet Venstres Vegne udtalte dette, var det ikke, som man fra Højres Side adskillige Gange har søgt at hævde, en Frase, men